

Leen 't Hart

Concertreis en masterclasses in Australië -1979

Leen 't Hart rapporteerde twee maal per jaar mondeling aan het bestuur van de Nederlandse Beiaardschool, waar hij directeur was. Naast het wel en wee van de school bracht hij verslag uit van zijn buitenlandse activiteiten. In 1979 maakte hij concertreizen naar Australië, Spanje en de Verenigde Staten. In zijn archief vond ik de stencils van die verslagen. 't Hart was een boeiend verteller, al vonden de bestuursleden dat de verslagen wel wat korter konden. Hieronder volgt het verslag van de reis naar Australië, die plaats vond in de Paasvakantie.

Dat relaties je soms een eind van huis kunnen brengen bleek uit de uitnodiging van de Universiteit van Sydney in Australië, om daar een aantal concerten en 'masterclasses' te geven. Ik maakte daar in mijn vorig verslag reeds melding van.

Op zaterdag 7 april vertrokken mijn vrouw en ik om 9.40 van Schiphol per Qantas, de Australische luchtvaartmaatschappij met een Boeing 747. De reistijd is 24 uur. Er waren twee stops: een in Bahrein en een in Singapore, beide plaatsen erg warm en in Singapore bovendien een grote luchtvochtigheid. We arriveerden maandagmorgen, 9 april, om 6.45 uur in Sydney. John Gordon, de beiaardier van de Universiteit van Sydney, kwam ons afhalen en bracht ons naar het motel. John en zijn vrouw waren gedurende het congres in Amersfoort in 1978 de gasten van Nel Werff, de secretaresse van ons bestuur. 's Avonds hebben we nog een kort bezoek gebracht aan de Universiteit.

Dinsdag 11 april startte het officiële gedeelte van ons verblijf en was het, zoals mijn vrouw het altijd noemt 'opzitten en pootjes geven'. 's Morgens interview en beiaardopnamen voor de Australian Broadcasting Corporation. Dan een eerste bespeling van de beiaard van 1 tot 1.45 uur. Om half vier een 'tea' ten huize van de Nederlandse consul Van Straaten. Daar waren nog wat vooraanstaande Nederlanders. Een interview voor het Nederlandstalig programma van de ABC met een professor. Hij is senior lecturer aan de Universiteit. 's Avonds een grote party bij de Gordons thuis. Veel gasten, meestal verbonden aan de Universiteit, zelfs de Vice-Chancellor was aanwezig en hield een lange speech, vol humor.

Woensdagmorgen was bestemd voor sightseeing; we bezochten onder andere het geweldige Opera House, een waar landmark als je Sydney via het water benadert. Consul Van Straaten had gevraagd nog even langs te komen op het consulaat aan Bridgestreet. Daar bleek dat het Ministerie van Buitenlandse Zaken f 4000,- beschikbaar had gesteld voor mijn bezoek aan Australië. Een meevaller voor de Universiteit van Sydney. Want ik had voor mijn activiteiten geen honorarium verlangd, maar alleen reis- en verblijfkosten van mijzelf en mijn vrouw.

's Avonds gaf ik weer een concert waarvoor zeer grote belangstelling was. Van dit concert werden radio-opnamen gemaakt. De Binnenplaats, de Campus van de Universiteit is een prachtige luisterplaats. Je kunt op het gras zitten, rondom is een overdekte wandelgang waar stoelen staan, vanzelfsprekend geen verkeer, dus ideaal. De beiaard is van de Engelse klokkengieter John Taylor. Vooral de grote klokken zijn zeer fraai. Hij werd in gebruik genomen in 1928. In 1973 werden een aantal kleinere klokken hergoten. Uit die tijd dateert al de uitnodiging om te komen spelen! In totaal zijn er nu 54 klokken, dus 4 1/2 octaaf, de laagste klok is een G van ongeveer 4 1/2 ton. Het klavier is zeer fraai afgewerkt en speelt volkomen geruisloos. John Gordon bespeelt deze beiaard reeds sinds 1932! Hij werd pas in 1944 officieel aangesteld.

Donderdag 13 april bezochten we op uitnodiging van de directeur het Conservatorium voor Muziek. Dit is uitstekend geoutilleerd. Met één van de pianostemmers van het conservatorium had ik een interessante discussie over de verschillende stemmingen. Hij bleek zeer goed op de hoogte van andere stemmingen dan alleen de evenredig zwevende.

's Middags waren we 'vrij'. We brachten een bezoek aan de Botanical Gardens. Dat is een hobby van mij, foto's maken van exotische bloemen.

Vrijdag 14 april, Goede Vrijdag, was er een officieel geplande 'bush-picknick'. Met auto's gingen we een eind buiten Sydney; rondgewandeld, fraaie uitzichten over de baai. Gebarbecued: in de bossen zijn op diverse plaatsen groepjes barbecue's gebouwd van stenen; je gaat hout sprokkelen en maakt je eigen vuurtje en roostert de meegebrachte hamburgers, hot dogs, sweet corn etc.

's Zaterdags hebben we 's morgens een tocht gemaakt per Hydrofil (Hoovercraft) naar het schiereiland Manley. Het was daar bijzonder druk en echt op het toerisme ingesteld. Veel inwoners van Sydney (Sydney heeft een bevolking van 2.000.000 mensen) maken deze 15 minuten durende overtocht. Terug zijn we gegaan met de gewone ferry. Die doet er een half uur over. Het weer was iedere dag weer even mooi; herfst, maar met temperaturen van 23 tot 27 graden C. Prachtige verkleuring van bomen, zoals de 'Indian summer' in Amerika.

Zaterdagmiddag weer een recital op de beiaard van de Universiteit; weer redelijk wat belangstelling; wel iets minder dan andere keren; veel mensen zijn met de Paasdagen 'naar buiten'. Na afloop van de bespeling kwam toch nog een groot aantal geïnteresseerden naar boven plus de nodige handtekeningenverzamelaars.

Je kunt hier inderdaad de mensen bij het klavier ontvangen. Het klavier staat opgesteld in een kamer, meer nog een kleine zaal, van zo'n 20 bij 20 meter. Vast tapijt op de vloer, een erker aan de voorkant. Ook het zeer goede studieklavier staat hier opgesteld. Ik heb veel verteld over de beiaard in het algemeen en over de Amersfoortse beiaard en de Nederlandse Beiaardschool. Er kwam ook nog een wat oudere heer, die zijn jeugdijaren in Delft, mijn geboortestad, doorbracht en die krantenknipsels bij zich had uit Nederlandse kranten van verscheidene jaren geleden, met artikeltjes over mij. Je schijnt van zulke mensen te hebben. Er schijnen er in Delft nog meer te zijn.

Zondag 15 april, Eerste Paasdag, vlogen we naar Canberra, de hoofdstad van Australië. Canberra heeft dezelfde status als Washington D.C., dus districts capital. We zijn hier te gast van de regering en hebben een wagen met chauffeur tot onze beschikking van The Australian Capital Territory. Na de lunch gingen we naar de toren waar oud-leerling John Barrett ons verwelkomde met een door John Gordon geschreven 'Welcome to Leen 't Hart'.

Canberra is een zeer fraai ontworpen stad die in 1913 werd gesticht. Ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan van Canberra schonk de Britse regering in 1963 een beiaard. Je leest dan: 'During the 1970 Royal visit the Queen, as Queen of Australia, accepted on behalf of her Australian people the Carillon and declared it open'. Ook hier weer 4 1/2 octaaf - 53 klokken - met als laagste een Fis van ongeveer 6 ton. Weer uitstekende basklokken, een goed middenregister, kleine klokjes van goede kwaliteit, komen alleen maar uit Aarle Rixtel en Asten, en, om niet te chauvinistisch te worden: ook uit Annecy le Vieux in Frankrijk.

's Middags gaf ik een recital. Zeer veel luisteraars. Ook hier een ideale situatie: een speicaal ontworpen toren, op een eilandje in Lake Griffin, door middel van een brug met het vasteland verbonden, waar de parkeerplaatsen zijn. Op het eilandje zelf is geen verkeer. De speelcabine is niet zo groot als in Sydney, maar er is wel een keukentje en een WC met doucheruimte! Weer een uitstekend klavier en studieklavier. Dat doen ze in Brabant niet zo goed. Het klavier van Canberra heeft nog als bijzonderheid dat het hout afkomstig is van een honderd jaar oude eikenbalk uit de oorspronkelijke gieterij van Taylor. Tussen haakjes, moest ik een paar jaar geleden vermelden dat de Taylor Bellfoundry was gesloten, er is nu een nieuwe directeur, Alan P.S. Berry, die als manager optreedt voor 'The Bellfoundry' zoals de gieterij van Taylor wordt genoemd.

Na het concert werden er boven in de toren koffie, thee en frisdranken geserveerd met allerlei lekkere hapjes: een bijzonder leuk gebaar van de leerlingen van John Barrett.

Dinsdagmorgen 17 april had onze chauffeur opdracht om ons Canberra te laten zien. Ik denk dat hij speciaal daarvoor is opgeleid. Wat die al niet weet te vertellen over de stad en de gebouwen! We bezochten ook de Australian War Memorial. Een prachtige gedenkzaal met een grote koepel, helemaal in mozaïek van minuscule kleine steentjes. Ook bezichtigden we de Australian Library met mooie gebrandschilderde ramen en drie zeer grote, speciaal voor de Library vervaardigde wandkleden. Om 12.30 gingen we naar de woning van de Nederlandse ambassadeur in Australië, Zijne Excellentie Schiff. Een bijzonder prettige ontvangst, een lunch eerst angstwekkend in stijl, wellicht meer door de bedienden dan de gasten. Maar mevrouw Schiff, mijn tafeldame is een zeer charmante vrouw en spoedig hebben we gesprekstof te over. Over Australië, en Canberra in het bijzonder. Over Nederland en Amersfoort en de beiaardschool in het bijzonder. Mijn vrouw was de tafeldame van de heer Schiff, en zat helemaal aan het andere einde van de tafel, maar vermaakte zich daar ook uitstekend. Het probleem is wel dat je door al dat gekout haast vergeet hoe goed de wijn, hoe goed het vlees is etc. Omdat een aantal gasten uitsluitend Engelstalig was, werd geconverseerd in die taal. Het Engels hier heeft toch weer een ander accent. Ik zou haast zeggen iets platter. Wij deden ons best om ons Engels zo Engels mogelijk uit te spreken. Mijn vrouw lukt dat wat beter, bij mij komt al gauw een Amerikaans accent naar voren, naast dan altijd het Nederlandse. Net als in Amerika hebben sommige

dingen weer een heel andere naam. De kofferruimte van een auto is in Engeland en Amerika de 'trunk'. Maar in Australië noemen ze dat de 'boot'. Praat echter in Amerika en Australië nooit over een douche maar zeg 'shower'. U brengt anders de dames in grote verlegenheid en ze zullen zelfs aan een man nooit uitleggen wat een douche in hun ogen is! Een damestasje heet in Engeland een ladies bag. Niet zo in Amerika, daar is het een pocketbook.

Bij het afscheid kregen we beiden, en dat hadden we nog niet eerder ondervonden, een compliment van de ambassadeur voor onze omgang met pers, radio en TV en met de Australiërs in het algemeen. Je zou ervan gaan blozen. Ambassaderaad Kasteel vertelde ons ook dat de uitzending met het radio-interview en beiaardopnamen in Canberra uitstekend is ontvangen, en ontvangen dan in beide betekenissen van het woord.

's Middags (17 april) had ik een masterclass. Het peil is nog niet hoog. Twee leerlingen hebben interesse om naar Amersfoort te komen, Paul Innes en Mrs Suzanne Magassy. Ik heb ze de raad gegeven om eerst nog een paar jaar onder leiding van John Barrett te blijven studeren. Suzanne heeft juist mijn boek 'Carillon Playing' uit, Paul nog niet eens. Ze kunnen, als ze dat willen regelmatig een cassettebandje naar mij opsturen met hun beiaardspel. Ik kan dat met commentaar dan weer terugzenden.

's Avonds was er een party ten huize van de familie Innes. Het werd erg laat.

Woensdag 18 april, na het ontbijt - we logeren 'chic', ontbijt op bed - naar de toren om John Barrett les te geven. Hij had een aantal werken ingestudeerd en wilde die graag voorspelen. Hij heeft nog steeds het plan om het niet bij het Praktijkdiploma te laten, maar ook nog het Einddiploma te halen. Van 12.45 tot 13.30 uur gaf ik een concert, dat in de speelcabine werd bijgewoond door Ambassadeur en mevrouw Schiff en Ambassaderaad Kasteel met zijn vrouw. Het gebeurt maar zelden dat onze diplomatieke vertegenwoordigers zo geïnteresseerd zijn. Ik herinner me het alleen van de heer en mevrouw Bot, destijds ambassadeur in Ottawa, Canada, nu gepensioneerd in Den Haag, vroeger nog Minister van Onderwijs. Ik dwaal af. Bij dit concert weer veel luisteraars; tijdens het concert TV-opnamen, onaangekondigd nog wel. Je schrikt dan wel als je tijdens het spelen plotseling een camera vlak bij je gezicht ziet voor een close-up. Juist als toen klaar was met mijn programma, kwamen er drie bussen met schoolkinderen. Nog gauw een improvisatie over 'Twinkle, twinkle little star', beloond met een enorm gejuich en applaus.

Die middag had onze chauffeur opdracht om ons wat meer van het binnenland te laten zien. We maakten een tour door het bushland, een paar mijl buiten Canberra begint dat al. We bezochten een of ander historisch landhuis, waar men onze komst al verwachtte, we zagen kangaroes, we zaten er plotseling midden in, we zagen emoe's etc, dat alle zomaar in de vrije natuur.

Om vijf uur waren we terug voor een ontvangst op het stadhuis, nu niet door de burgemeester of de Lord Mayor, nee, door de 'City Manager', Mr Gillespie. Borreluurtje, gemêleerd gezelschap van Nederlanders en Australiërs. Speech van de citymanager, wat een vreselijke titel eigenlijk, besloten met een 'Please, come back'. In mijn dankspeechje wees ik er onder andere op dat men in John Barrett een gediplomeerde beiaardier heeft, die eigenlijk een officiële cursus aan de muziekschool van Canberra zou moeten leiden.

John Gordon was ook in Canberra aangekomen. Hij was per auto gekomen om de concerten te beluisteren en om ons terug te rijden naar Sydney opdat we nog wat meer van Australië zouden zien.

Donderdag 19 april hebben we uitgechecked uit het hotel. Toch gemakkelijk als je bij zo'n hoge rekening alleen maar je handtekening hoeft te zetten. Het meisje aan de desk zei: 'Sir, I saw you last night on TV, it was marvellous!' De rit van Canberra naar Sydney is zeker interessant. Er is niet veel verkeer; we waren zo'n 7 uur onderweg.

's Avonds dineerden we bij Dr. Reginald Wlaker, hij is chirurg en speelt wat beiaard. Hij woont in een huis waar het onze wel drie maal in kan.

Vrijdag 20 april maakten we officiële foto's voor de Australian Information Service. Ook de masterclass in Sydney leverde geen werkelijke uitblinkers op. Jammer, want John Gordon is niet een van de jongste meer en zal toch een opvolger moeten hebben.

Vrijdagavond al om 8 uur weer een concert. Weer zeer veel belangstelling. Na afloop, U raadt het al, weer een party.

's Zaterdags werden we uitgenodigd om op de Universiteit de degree-ceremonies bij te wonen in de University Chapel, waar doctoraten en zelfs een eredoctoraat aan een van de ministers werd uitgereikt. Alles zeer officieel en zeer 'British'. Voor aanvang van de ceremonie heb ik de beiaard nog bespeeld. Om 3 uur was mijn laatste concert in Sydney. Weer zeer veel luisteraars. Na afloop weer veel mensen bij de speeltafel ontvangen. Weer radio-interviews in Engels en Nederlands. Een verzoek om de herkenningstune van de Nederlandstalige uitzending voor de ABC op de beiaard te spelen. Die tune is: ...en dat we toffe jongens zijn, dat willen we weten.

's Avonds zijn we uitgenodigd om een concert van het Australisch Symphonieorkest bij te wonen in het Opera House. Wat een buitengewoon imposant gebouw! En wat een goede akoestiek.

Zondag 22 april terug naar Nederland.

Wel, dat was meer een reisverslag lijkt mij. Toch ben ik van mening dat zulke reizen een enorme goodwill voor de beiaardkunst opleveren, mede door de interesse van de diverse media. Je merkt het ook als je een brief uit Australie krijgt met 'You made a big impact on our carillon community, not only for your lovely carillon music, but for yourselves too.' Van John Gordon kreeg ik een brief met de verheugende mededeling dat de Canberra School of Music een beiaardcursus aan het instellen is. Het gaat de goede kant heen. De 12 boeken 'Carillon Playing' die ik had meegenomen kunnen spoedig hun diensten bewijzen.

Verder resultaat: John Gordon kreeg een telefoontje van de Universiteit dat ook voor 1980 een gastbeiaardier mag worden uitgenodigd. John heeft Hudson Ladd daarvoor gevraagd, beiaardier van de Universiteit van Michigan in Ann Arbor USA. Hij schrijft verder nog: 'I hope we will meet again. When you retire, please retire to Sydney. Al met al was het een welbestede Paasvakantie.